

**[Одлука о оцени уставности и законитости одлуке радника Центра за атмосферске науке при Природно-математичком факултету у Београду о организовању у основну организацију удруженог рада, од 5. новембра 1975. године]**

## **О Д Л У К У**

### **О ОЦЕНИ УСТАВНОСТИ И ЗАКОНИТОСТИ ОДЛУКЕ РАДНИКА ЦЕНТРА ЗА АТМОСФЕРСКЕ НАУКЕ ПРИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКОМ ФАКУЛТЕТУ У БЕОГРАДУ О ОРГАНИЗОВАЊУ У ОСНОВНУ ОРГАНИЗАЦИЈУ УДРУЖЕНОГ РАДА**

I. Радници више основних организација у саставу Природно-математичког факултета, и то Одсека за математичке и астрономске науке, Одсека за физичке и метеоролошке науке. Одсека за хемијске и физичко-хемијске науке и Заједничких стручних служби факултета – покренули су, у смислу члана 36. Закона о конституисању и упису у судски регистар организација удруженог рада, поступак у погледу испуњења услова за организовање Центра за атмосферске науке – као основне организације удруженог рада.

Предлагачи истичу на Центар нема услова да се самостално бави научно-истраживачким радом, те поред услова из Закона о конституисању не испуњава ни услове из члана 16. ст. 5. и члана 36. Закона о научним делатностима („Службени гласник СРС“ бр. 15/69... 52/74), с обзиром и на Аутентично тумачење чл. 16. и 31. истог Закона („Службени гласник СРС“ број 8/71).

По наводима предлагача Центар за атмосферске науке као радна јединица ООУР-а Одсека за физичке и метеоролошке науке бави се научно-наставном делатношћу која је у смислу чл. 4. и 5. Закона о високом школству („Службени гласник СРС“ бр. 51/72 и 47/74) од посебног друштвеног интереса. Међутим, истичу предлагачи, Центар не испуњава услове да се самостално бави научно-истраживачким радом и наставном делатношћу, јер нема ни једног научног радника, ангажованог са пуним радним временом, већ само три радника са високом стручном спремом разних струка и једног дактилографа, док два научна радника раде у Центру само са половином радног времена.

Центар за атмосферске науке је у одговору оспорио наводе и захтев предлагача истичући да је био основан Одлуком Савета Природно-математичког факултета од 25. 12. 1970. године, као самостална организација удруженог рада са својством правног лица и као такав уписан у реги-

стар установа; у поступку конституисања у смислу нових уставних принципа радни људи Центра су већ 23. 10. 1973. године, донели Одлуку о организовању ООУР-а, а благовремено је доставили свим деловима Природно-математичког факултета. Поводом те Одлуке нико у законском року није био покренуо спор у смислу члана 36. Закона о конституисању у упису у судски регистар организација удруженог рада, па ипак Центар није унет у Самоуправни споразум о удруживању као посебна основна организација. Због тога су радни људи Центра били „принуђени“ да се привремено припоје Одсеку за физичке и метеоролошке науке, док се њихов статус не реши. Накнадно су радници Центра на Збору од 23. 4. 1974. године оду-стали од припајања другој ООУР и извршили организовање у основну организацију Одлуком Збора од 3. 12. 1974. године.

У одговору су оспорене и тврдње предлагача да Центар не испуњава законске услове за формирање основне организације. За доказ ових навода Центар се позива на вишегодишњи извештај Републичке заједнице за научни рад (1971–1974. година) у коме су истакнути резултати рада Центра. Финансијски резултати Центра, према наводима Центра су врло позитивни: за кратко време свог пословања Центар је издвојио у пословни фонд 426.526 динара, резервни фонд 105.299. динара и фонд заједничке потрошње 106.404 динара или укупно 638.476 динара. За све то време Природно-математички факултет за потребе Центра није издвајао средства.

Центар оспорава и наводе предлагача у погледу услова предвиђених Законом о научним делатностима, јер Центар од оснивања није имао статус научне, већ радне јединице факултета, основане у складу са Законом о високом школству, па је без значаја број научних радника у сталном радном односу, „тим пре што ће се питање сарадника брзо решити, ако се позитивно регулише статус Центра“.

II. На основу утврђених чињеница у претходном поступку и на јавној расправи од 5. новембра 1975. године, као и у пресуди Вишег привредног суда у Београду Пж 1397/75 од 8. 4. 1975. године и решењу Окружног привредног суда у Београду Фи. 1741/75 од 28. 5. 1975. године, Суд је нашао: да је предмет поступка пред овим Судом Одлука радне заједнице Центра од 3. 12. 1974. године о организовању у Основну организацију удруженог рада, која је у целини преузела садржину Одлуке истог Центра од 23. 10. 1973. године; да по тој Одлуци Центар има, између осталог, задатке да: „организује и изводи научно-истраживачки рад из динамичне метеорологије, анализе и прогнозе времена, климатологије, примењене метеорологије и других атмосферских наука... спрема научне и стручне раднике из атмосферских наука“; да Центар има три радника са високом стручном спремом разних струка и једног дактилографа, док два научна радника ра-

де у Центру у допунском радном односу, (директора – професора Природно-математичког факултета и једног из друге радне организације).

Према одредби става 1. члана 36. Устава СР Србије, радници у делу радне организације који чини радну целину, у коме се резултат њиховог заједничког рада може самостално изразити као вредност у радној организацији или на тржишту и у коме радници могу остваривати своја друштвено-економска и друга самоуправна права имају прао и дужност да такав део радне организације организују као основну организацију удруженог рада.

Оцењујући оспорену Одлуку Центра за атмосферске науке у светлу ових чињеница, а нарочито с обзиром на задатак Центра постављен у Одлуци, Суд налази да имајући у виду кадровску структуру Центра у извршењу наведених задатака Центра, његова делатност не представља радну целину у којој се резултат рада радника Центра може потврдити као вредност на тржишту или у радној организацији и која се може на тој основи самостално изразити без учешћа радника из других делова радне организације. Стога радници Центра не испуњавају услове предвиђене у Уставу да се организују у основну организацију удруженог рада у оквиру Природно-математичког факултета.

III. С обзиром на изложено, после одржане јавне расправе на дан 5. новембра 1975. године, на основу члана 36. Устава СР Србије и члана 33–36. Закона о конституисању и упису у судски регистар организација удруженог рада. Уставни суд Србије је донео

## О Д Л У К У

1. Прихвата се предлог предлагача – СОУР-а Одсека за математичке и астрономске науке и других ООУР-а у саставу Природно-математичког факултета и утврђује да радници Центра за атмосферске науке при Природно-математичком факултету у Београду не испуњавају Уставом и законом прописане услове за организовање у посебну основну организацију удруженог рада у саставу Природно-математичког факултета у Београду, па се њихова Одлука о организовању у основну организацију удруженог рада од 3. 12. 1974. године поништава.

2. Ову одлуку објавити у „Службеном гласнику СР Србије“.

IV. Уставни суд Србије донео је ову одлуку у саставу: председавајући судија Владан Бојанић и судије: Лука Драгојловић, Александар Јовановић, Абдул Рецовић, Миодраг Стеновић, др Никола Стјепановић и др Јосип Трајковић.

I/1 П бр. 132/75

У Београду, 5. новембра 1975. године

Замењује председника  
Уставног суда Србије  
судија,  
**Владан Бојанић**, с. р.

[*Службени гласник СР Србије*, 31(1975), 52, стр. 1167]